

sen fogja fel, és a megállapított intézkedéseket következetesen végrehajtja. Az erdőrendező csak általános vonásokban mutatja ki az utat, melyen a gazdálkodónak haladnia kell; az intézkedések czélszerű végrehajtása és a gazdálkodásnak a részletekbe való tökéletesbitése a kezelő személyzet feladata. E végből okvetlenül szükséges, hogy a kezelőszemélyzet az illető erdőrendezés szellemével idejekorán megismerkedjék, s a tulajdonképeni erdőrendezési munkánál tényleg is részt vegyen és helyi ismereteivel és tapasztalataival az erdőrendezőnek segédkezet nyújtson.

A jelenlegi földadó-szabályozásnál teljesítendő erdőbecsléseknél a katasteri erdőbecslők által követendő eljárás.

(Folytatás.)

B. R É S Z.

A becslőjárás, illetőleg osztályozási vidék tiszta jövedelmi fokozatának felállítása.

1. FEJEZET.

Fogalom.

A járásonkint, illetőleg osztályozási vidékenkint minden művelési ágra nézve készítendő tisztajövedelmi fokozat tételei, vagy is a tiszta jövedelemre tényleges befolyással bíró gazdasági és értékesítési viszonyok különbségei szerint megállapított, azonban nyolcznál többre nem terjedhető minőségi osztályok, pénzértékben fejezik ki az illető minőségi osztály hollandinkinti tiszta jövedelmét. (1875. VII. t.-cz. 13. §.)

Az előbbieik szerint, az erdő összes tiszta jövedelmi fokozata sem tartalmazhat több mint nyolcz minőségi osztályt, a melyben a járás, illetőleg osztályozási vidék területén elő-

forduló összes erdei üzem módok, fanemek és termőhelyi jóságok tiszta jövedelmi osztályainak, benn kell foglalva lenniök. Ez azonban nem zárja ki, sőt az osztályba sorozás könnyítése céljából szükséges, hogy az összetes tiszta jövedelmi fokozat alapjául, egy részletes tiszta jövedelmi fokozat szolgáljon, mely minden üzem módra és fanemre nézve termőhelyi osztályonként külön tüntesse elő az erdők tiszta jövedelmét; csak arra kell figyelemmel lenni, hogy ezen részletes tiszta jövedelmi fokozat tételei együttvéve a megszabott nyolcz minőségi osztályt meghaladják.

2. FEJEZET.

Adatok gyűjtése a tiszta jövedelmi fokozat tételeinek megállapításához.

Az erdőbecslő feladata lévén a járásbizottság által átvizsgált s megállapított járásleírás adatai alapján, az erdők minőségi osztályainak és tiszta jövedelmi fokozatának felállítása iránt javaslatot kidolgozni, — ennél fogva a járásban, illetőleg osztályozási vidéken található legjövedelmezőbb, legcsekélyebb jövedelmű, és a szükséges közbeeső jövedelmi osztályokat állapítja meg. (1875. VII. t.-cz. 38. §.)

Ezen feladat könnyítése és biztosabb elérése céljából azonban szükséges a járásban, illetőleg az osztályozási vidéken előforduló minden erdőnemre, vagyis fanem, üzem mód és termőhely szerint különböző erdőkre nézve, a részletes jövedelmi fokozatot, mely a jelen utasítás A. részének 7-ik fejezetéhez tartozó termési táblák szerint egy erdőnemre nézve legfeljebb öt osztályt foglalhat magában, kidolgozni. — Ezen részletes tiszta jövedelmi fokozat tételei képezik azon adatokat, melyekből az összetes tiszta jövedelmi fokozat összeállítandó.

Már a járásnak első beutazása és a járásleírás, nevezetesen a VIII. minta szerinti részletes erdőleírás készítése alkalomával kell hogy az erdőbecslő kiszemelje és előjegyzésbe vegye

azon erdőket, melyek a tiszta jövedelmi fokozat egyes minőségi osztályait legélesebben jellegzik, s így az egyes erdőknek az előforduló termőhelyeken leghatározottabb képét nyújtják. Nem lesz tehát az erdőbecslő ez irányban tájékozatlan, sőt midőn a tiszta jövedelmi fokozat felállításához lát, előre tudni fogja, hogy a járásban, illetőleg osztályozási vidéken előforduló erdőnemeknek és termőhelyi osztályoknak megfelelőleg, a helyszínén hány tiszta jövedelmi felvételt és számítást kellend tennie, és hogy az illető erdők hol fekszenek. — Így például, ha a járásban a következő erdőnemek fordulnának elő:

tölgyszálerdő III. és IV. termőhelyi osztály

bükkszálerdő II. és III. „ „

jegenyefenyőerdő I., II., III. és IV. „ „

tölgysarjerdő III., IV. és V. „ „

akkor legalább tizenegy felvételt kellend tenni, hogy a szükséges adatokat megszerezhesse.

Miután az erdőbecslő a járásában előforduló erdőnemek és termőhelyi jóságok minőségét leginkább kifejező erdőterületek száma és megválasztása iránt megállapodásra jutott, a felvételekre kiszemelt erdőket oly sorrendben fogja bejárni, hogy ez a tervnélküli ide-oda utazás mellőzésével egymásután és minden idővesztegetés nélkül egy folytában történhessék.

A tiszta jövedelmi fokozat tételeinek kipuhatólása céljából kiszemelt erdőrészek, melyek a később következő osztályba sorozásánál kijelölendő mintateretek közt is fognak szerepelni, egyenkint és részletesen, a következő módon lesznek felbecsülendőek.

Mindenekelőtt a kiszemelt erdőrész bejárandó és ez alkalmal tüzetes szemle után megállapítandó:

- a) az üzem mód, a fanem, a forda;
- b) a termőhelyi jóság; t. i. a talaj, a fekvés és a klíma rövid jellegzése; a megfelelő fatermési táblának száma;

c) a község neve, melynek határához, és a birtokos neve, kinek tulajdonához az illető erdőrész tartozik;

d) a terület holdankinti fatermése.

Ha az erdőbecslő a szemmérték szerinti fatömegbecslésben kellő jártassággal nem bírna, vagy az erdőtulajdonos erdeinek fatermését tartalmazó megbízható termési táblákat, az erdőbecslő rendelkezésére nem bocsátana; akkor az erdőbecslő az illető erdőterület azon részében, mely záratra és növekvésre nézve leginkább megközelíti a közönséges gazdaság mellett elérhető szabályszerű állapotot, s egyszersmind az illető fanem vághatási koránál nem, vagy csak kevéssel fiatalabb : egy vagy több holdnyi, de egy holdnál nem kisebb próbaterületet fog kitűzni, és ennek fatömegét, kiszámlálás és a szokásos köbözés útján fogja meghatározni. A holdankénti fatömeg osztva az állabkorával, adja az átlagos évi növedéket, vagyis a fatermést. Ez alkalommal megállapítandó, hogy a kipuhított fatermés hány százalékát teszi a tüzi dorongfa, hány százalékát a tüzi hasábfá, és hány százalékát az épület- és szerszámfa, továbbá az is, hogy a helyi viszonyok közt a rőzse- és tusakfa, valamint a többi faválasztékok mindegyike, vagy csak némelyike értékesíthető? Miután pedig a tiszta jövedelem kiszámításánál a fatermésnek csak azon része szolgálhat alapul, mely tényleg értékesíthető, megállapítandó még a feldolgozási-, kéreg-, csusztatási és usztatási apadék is;

e) a nyers jövedelem. Ennek kiszámítása céljából az értékesítendő holdankinti fatermés minden egyes választéka, a járásbizottság által elfogadott faárjegyzékben (VII. minta) foglalt árakkal veendő számba és ehez hozzáadandók az illető erdőben előforduló erdei mellékhaszonvételeknek a járásbizottság által elfogadott (VII. minta) holdankinti értékei. A fatermés és a mellékhaszonvételek értékének összege adja a nyers jövedelmet;

f) az erdei költségek. Az erdő tiszta jövedelmének kinyomozásánál számba vehető erdőművelési és ápolási költségek, valamint az erdészeti személyzet fizetésére szükséges kiadások, azon holdankinti tételekkel veendők fel, melyek a járásbizottság által lettek elfogadva és a VII. minta szerint készített kimutatásban fel lettek jegyezve;

g) a tiszta jövedelem. Ha a fentebbi módon kipuhatolt nyers jövedelemből az erdei költségek levonatnak, a különbség a tiszta jövedelmet adja; mely végül az 1875. VII. t.-cz. 38. §. 4-ik bekezdése szerint kikerekítendő.

Az a—g) pontok alatt most felsorolt adatok, már a helyszínén az erdőben, a IX. minta szerint, (melynek űrlapjait az erdőbecslők a kat. igazgatóságok útján veendik) jegyzendők fel, s azután egy külön e célra nyitott füzetbe téntával átírandók.

3. FEJEZET.

A gyűjtött tételeknek, tiszta jövedelmi fokozattá való összeállítás.

Ha a járásban, illetőleg osztályozási vidéken előfordul minden erdőnemnek, vagyis üzemmód, fanem és termőhelyi jószág szerint különböző erdőnek holdankinti tiszta jövedelme, az előbbieken adott utasítás szerint kinyomoztatott; akkor a tiszta jövedelmi fokozat felállításához nem kell egyéb, mint a nyert tiszta jövedelmi tételeket kellő összehasonlítás után, a törvény által megszabott nyolcz minőségi osztályba összevonni, és a végleg megállapított tételeket a X. minta szerinti űrlapra feljegyezni.

Megeshetik, hogy az előforduló erdőnemek különfélesége folytán, nyolcznál több tiszta jövedelmi osztály mutatkozik; miután azonban ezen számot túllépni nem szabad, nem marad egyéb hátra, mint azon tiszta jövedelmi tételeket, melyek egymástól kevésbé különböznek, összevonni, s azok körül a

tiszta jövedelmi fokozat számára azon tételt megtartani, a melynek megfelelő erdők, a járás, illetőleg osztályozási vidék területén legnagyobb terjedelemben fordulnak elő.

Igy például ha a járás területén a következő tizenegy tiszta jövedelmi tétel nyomoztatott volna ki:

1. tölgyszálerdő	III. term. osztály	=	2	frt 60	kr,
2. " "	IV. " "	=	2	" 30	"
3. bükk szálerdő	II. " "	=	—	" 35	"
4. " "	III. " "	=	—	" 25	"
5. jegenyefenyőerdő	I. " "	=	1	" 20	"
6. " "	II. " "	=	1	" —	"
7. " "	III. " "	=	—	" 50	"
8. " "	IV. " "	=	—	" 30	"
9. tölgy sarjerdő	III. " "	=	2	" 25	"
10. " "	IV. " "	=	1	" 70	"
11. " "	V. " "	=	—	" 95	"

Ezen tiszta jövedelmi tételek nagyságuk szerint felsorolva 260, 230, 225, 170, 120, 100, 95, 50, 35, 30, 25; ezek közül 230 és 225 összevonható, vagyis a kettő helyett csak 225 tartandó meg azért, mert a III. t. h. tölgy sarjerdő sokkal nagyobb terjedelemben van, mint a IV. t. h. tölgy szálerdő, melynek tiszta jövedelme 230 kr, hasonlóképen a 100 és 95 összevonandó, s a kettő közül a 100 tartandó meg, mert a II. t. h. jegenyefenyő erdő nagyobb területet foglal el, mint az V. t. h. tölgy sarjerdő; továbbá összevonandók még a 30 és 25 krajczáros tételek, ez utóbbinak megtartásával, a meny nyiben a III. t. h. bükk szálerdő nagyobb terjedelemben fordul elő, mint a IV. t. h. jegenyefenyő erdő.

Ezen összevonások folytán a 230, 95 és 30 krajczáros tételek mellőztetvén, az osztályok száma a szabályszerű nyolczra apadt, melyek a X. számú minta szerinti űrlap megfelelő rovataiba jegyezve, a teljes tiszta jövedelmi fokozatot képviselik.

Magától értetik, hogy ha valamely járásban, illetőleg osztályozási vidéken nyolcznál kevesebb számú erdőnem, s ennek megfelelőleg nyolcznál kevesebb tiszta jövedelmi tétel fordulna elő, a tiszta jövedelmi fokozat is nyolcznál kevesebb osztályt fog tartalmazni.

C. R É S Z.

Az egyes erdőrészeknek a megfelelő minőségi (tiszta jövedelmi) osztályokba való sorozása.

1. FEJEZET.

A mintaterék kijelölése és leírása.

Hogy a járás, illetőleg osztályozási vidék területén előforduló erdőrészeket, a tervezett tiszta jövedelmi fokozat egyes osztályaiba biztosabban lehessen sorozni, szükséges az egyes minőségi osztályok jellegét kitüntető mintateréket oly számban kitűzni, hogy minden község határában, az ott előforduló osztályok legalább egy-egy mintatér által legyenek képviselve. (1875. törvényczikk 14. §.)

A mintaterékek célja az, hogy az osztályba sorozás alkalmával, minden egyes erdőrésztet össze lehessen hasonlítani azon osztály mintájául szolgáló erdőrésszel, a melybe az illető erdőrészlet besoroztatni terveztetik.

Miután azonban ezen összehasonlításnál sem az állab kora, sem pedig zárlatának jobb vagy rossz volta, hanem csak a fanem, üzem mód és a termőhelyi jószág mérvadó: következik, hogy a mintaterék kiválasztásánál csak az utóbbi három tényezőre, t. i. az üzem módra, a fanemre és a termőhelyi jószágra kell tekintettel lenni.

Ehez képest minden község területén legalább annyi mintatér jelölendő ki, a hányféle külön üzem mód, fanem és

termőhelyi osztály a község területén fekvő erdőkben tényleg előfordul.

A mintaterек nagysága, bizonyos terjedelemhez ugyan kötve nincsen, azonban egy kataszteri holdnál kisebbre az még sem veendő, hacsak a község határában fekvő erdőrészletek legnagyobbika sem bírna ezen kiterjedéssel; mely esetben a mintául kijelölt erdőrészletek, tényleges kiterjedésükben képezendik a mintaterекet is. Egyébként legcélszerűbb ott is, a hol sokkal nagyobb terjedelmű erdőrészletek fordulnak elő, ezek közül a kiválasztandókat egész terjedelmükben mintaterекül kijelölni, annál is inkább, mert az ezekben előforduló állabminőségi különbségek, inkább szemlélhetővé fogják tenni az illető osztály jellegét, mintha ezen erdőrészletből csak egy vagy több hold jelöltetnék ki. Ennélfogva mintaterекül rendszerint külön helyrajzi szám alatt álló egész erdőrészletek lesznek kijelölendők.

Minthogy a mintaterек kijelölését a nélkül, hogy az erdőbecslő az illető község határában fekvő erdők minéműségét alaposan ismerné, helyesen eszközölni nem lehet, s minthogy az erdőbecslő, a járás beutazása és az ottani erdőgazdasági viszonyok leírása alkalmával, az illető erdőt tüzetesen tanulmányozta, önként következik, hogy az erdőbecslő a mintaterек kiszemelésének tényével már tisztában volt az iránt, hogy az illető község területén fekvő erdők hány osztályba esnek, mert ha czéltudatosan jelöl ki egy mintatért, tudnia kell, hogy mely erdőrészletek jellegzésére fog ez szolgálni, s így saját későbbi tájékozása végett egyidejűleg azt is feljegyezheti, hogy a kitűzött mintatér mely erdőrészletek jellegét hordja magán.

Ebből következőleg nemcsak célszerű, hanem az osztálybasorozás munkájának gyorsítása végett szükséges is, hogy az erdőbecslő, midőn a község határában a mintaterекet kije-

löli, egyidejűleg feljegyezze azt is, hogy ezen mintaterек a község területén fekvő mely erdőrészek mintájául szolgálnak.

A mintaterек helyi fekvésük, állab és talajminőségük leírásával, a XI. minta szerénti jegyzékben kimutatandók.

2. FEJEZET.

Az erdőrészeknek a tervezett tiszta jövedelmi fokozat megfelelő osztályába való sorozása.

Az osztálybasorozás községről-községre, a községi bizottságnak (1875. t.-cz. 34. §.) és ha az illető földbirtokos jelen van, vagy magát képviselteti, ennek is meghallgatásával a helyszínen hajtandó végre. (1875. t.-cz. 39. §.)

E célból a sorozás napja az egyes községeknek az erdőbecslő által előre tudtul adandó, és a községekben közhírré teendő, hogy az érdekelt birtokosok a sorozásnál jelen leheszenek.

A községi bizottság köteles a sorozásnál megjelenni s a szükséges felvilágosításokat a becslőknek megadni. (1875. t.-cz. 39. §.)

Az osztálybasorozás ténye abban áll, hogy a határban fekvő minden egyes erdőrészekre nézve megállapittatik, hogy az minősége vagy tiszta jövedelme szerint, a mintaterек által képviselt, melyik osztályba tartozik.

Ezen megállapodás eredménye a XIII. minta szerinti kimutatás illető rovatába, betűvel beiratik.

Az osztálybasorozási kimutatás minden adóközségre nézve külön és előre elkészítendő úgy, hogy az osztálybasorozás alkalmával annak mindazon rovatai ki legyenek töltve, a melyekre nézve az erdőbecslő a szükséges adatokkal már előbbi felvételeiből rendelkezik.

Ezen osztálybasorozási kimutatás az erdőbecslő és a községi bizottság jelen volt tagjai által aláírandók.

Kétséget nem szenved, hogy az osztálybasorozás községenként közvetlenül a mintaterek kijelölése után is eszközölhető; mindazonáltal egyes esetek kivételével czélszerűbb lesz a tényleges osztályozást csak akkor kezdeni meg, ha az erdőbecslő a járás, illetőleg osztályozási vidék minden községében a mintatereket kijelölte, leírta és egyuttal az előleges osztályozást is eszközölte. Ezen utóbbi módnak előnye abban fekszik, hogy az erdőbecslő a mintaterek kijelölése és az erdőrészteteknek előleges osztályozása alkalmával az egész járás, illetőleg osztályozási vidék erdeinek viszonyaival még jobban megismerkedvén; midőn a tényleges osztálybasorozáshoz lát, az összes erdőviszonyok élénk képét hordandja emlékezetében, s így szélesebb s az egész járás viszonyait egybefoglaló tapasztalatai és átnézete alapján, az erdőrésztetek osztálybasorozásánál biztosabban és helyesebben fog eljárhatni, mintha csak azon község erdészeti viszonya állana szeme előtt, melyben a mintatereket kitűzte, s nyomban erre az osztálybasorozást foganatosítja. De még egy más előnye is van a jelzett eljárásnak, az t. i., hogy a járás összes községeiben eszközölni való mintatér-kitűzések és előzetes osztályozások alkalmával e részt előforduló és később felismert hibák, könnyen helyrehozhatók és az erdőbecslő által kiigazíthatók; ellenben, ha a tényleges osztálybasorozás megtörtént és a kimutatás aláíratott, a netán más községekben tett tapasztalatok alapján, az előbbi osztályozásban felismert hibák, már az erdőbecslő által ki nem igazíthatók.

3. FEJEZET.

Az osztálybasorozásnál követendő szabályok.

Az erdők osztálybsorozásánál a következő szabályok tartandók szem előtt :

a) Az állabok tökéletes vagy tökéletlen volta figyelembe

nem vehető, sőt ellenkezőleg az osztályba sorozandó erdőrésztlet úgy tekintendő, mintha annak állabja a szabályszerű korfokozatban és oly tökéletes állapotban lenne, a mely közönsekés és tartamos gazdálkodás mellett, rendesen kezelt erdők-nél, nagy átlagban elérhető.

b) Minden a kataszteri telekkönyvben külön helyrajzi szám alatt bejegyzett erdőrésztlet, kiterjedésére való tekintet nélkül, rendszerint csak egészben s csak egy-egy osztályba sorozható.

Ha egy és ugyanazon helyrajzi szám alatt előforduló valamely erdőrésztlet, oly lényeges termőhelyi különbségeket tartalmazna, hogy annak részei különféle minőségi osztályoknak felelnének meg : ilyen erdőrésztlet rendszerint még is csak egy és pedig egészben azon minőségi osztályba lesz sorozandó, a melyhez átlagosan számítandó tiszta jövedelme szerint legközelebb esik. Ily esetben az osztályozandó erdőnek, az erdőbirtokos által az erdőbecslő rendelkezésére bocsátandó részletes állab leírásából veendő ki, hogy a kérdéses erdőrésztletben előforduló minőségi különbségek mily tért foglalnak el; ha pedig az erdőbirtokos ilyen részletes állableírással nem rendelkeznek, akkor az erdőbecslő feladata lesz megítélni, hogy a kérdéses erdőrésztlet egyes minőségi különbségei, az egész erdőrésztletnek hány százalékait teszik. Az előforduló minőségi különbségek kiterjedésének egyik vagy másik uton megállapított arányszámait azután, az illető osztályok tiszta jövedelmi tételeivel szorozandók; az eredmények összege az átlagos tiszta jövedelmet adja.

Például : ha egy és ugyanazon helyrajzi szám alatt iktatott erdőrésztlet területének 70⁰/₀-ka 1 frt 20 kr, 30⁰/₀-ka pedig 50 kr holdankinti tiszta jövedelemnek felelne meg, akkor az átlagos tiszta jövedelem lenne $(120 \times 0.70 + 50 \times 0.30) = 99$ kr, vagyis kerekszámban 1 frt.

Ezen eljárástól való eltérésnek kivételképen és az alábbi feltételek alatt csak akkor lehet helye, ha az illető, a kataszteri telekkönyvben egy helyrajzi szám alatt iktatott erdőrészlet talajának egyik része, az erdőbecslő meggyőződése szerint, mezőgazdasági állandó használatra kétségen kívül alkalmas, másik része pedig föltétlen erdőtalaj, s ha ezen kívül a birtokos határozottan kívánja, hogy a szóban levő erdőrészlet a most jelzett minőségi különbségek terjedelméhez képest, alrészletekre felosztva, a megfelelő külön minőségi osztályokba tényleg be is soroztassék.

Minthogy azonban ezen kívánságnak csak úgy lehet eleget tenni, ha az illető földrészlet a fenti minőségi különbségek szerint a természetben külön alrészletekre tényleg felosztatik, és ezen alrészletek valódi kiterjedése hiteles felmérés alapján pontosan kimutattatik; ezen munkálatokat pedig az állam sem nem eszközölheti, sem azok költségeit nem viselheti: a birtokos feladata leendő az illető erdőrészletet, az erdőbecslőnek előzetes beleegyezése és az 1875. VII. t.-cz. 39. §. c) pontjának szem előtt tartása mellett, a megjelölt minőségi különbségeknek megfelelő alrészletekre saját költségén felosztani, okleveles mérnök által felmérteni, a területeket kiszámíttatni és az egész munkálatot hatósági megvizsgálás útján rendszerint hitelesíttetni.

Ha ezen adatokat a birtokos, még a tényleges osztálybasorozás előtt az erdőbecslőnek átadja, ez a kérdéses erdőrészletet a megállapított alrészletek szerint, az osztálybasorozási kimutatásba felveszi, s a felosztás alapjául szolgáló hiteles térképet és térszámítást, a járásbizottsághoz benyújtandó munkálatához csatolja.

Az alrészletek, megkülönböztetés végett, a földrészlet helyrajzi számán kívül, törtszámalakban irandó kis betűkkel jelölendőek meg.

c) A kataszt. telekkönyvben külön helyrajzi szám alatt iktatott oly erdőrészek, melyek az 1875. VII. t.-cz. 6. §-a szerint ideiglen adómentesek, szintén sorozás alá esnek, azonban az osztálybasorozási kimutatásokban ilyen erdőrészek ezen megjegyzéssel: „18.... évtől bezárólag 18.... évig ideiglenesen adómentes“ látandók el, s ezen kívül a most nevezett kimutatás utolsó rovata, ezen részekre nézve üresen hagyandó.

d) Az erdőrészeknek a tervezett tiszta jövedelmi osztályokba való sorozásánál, tekintettel az előforduló fafajára és üzem módra, első sorban a talaj termőképessége mérvado; minthogy azonban a tiszta jövedelemre ezen kívül még a faválasztékok aránya, a faárak, a kezelési és mívelési költségek stb. is befolyással vannak: tüzetesen megfontolandó, hogy ezen tényezők a besorozandó erdőrészeknél olyanok-e, mint a melyek a tiszta jövedelmi fokozat illető osztályának felállításánál általánosan felvették, vagy pedig ezeknél előnyösebbek avagy hátrányosabbak.

Minden egyes erdőrészletnek osztályba sorozásánál tehát föltétlenül szükséges, az ott található tényleges helyi tényezőket, azon általános tényezőkkel összehasonlítani, a melyek a tiszta jövedelmi fokozat illető osztályának megállapításánál felvették, s a melyek az ezen utasításhoz tartozó IX. sz. minta szerint készített tiszta jövedelmi számításokban részletesen fel vannak sorolva.

Ha ezen összehasonlításból kitűnnék, hogy a besorozandó erdőrészlet kedvező fekvésénél, az épületfa magasabb százaléka értékcsökkentésénél, a magasabb faáraknál, a kezelési és mívelési költségek kisebb voltánál vagy bármely előnyös körülményeknél fogva, holdankint nagyobb tiszta jövedelmet ad, mint a tiszta jövedelmi fokozat azon osztálya, melybe ezen erdőrészlet termőhelyi jóságánál fogva tartoznék: akkor ezen

erdőrészlet a megfelelő magasabb tiszta jövedelmi osztályba sorozandó. Megfordítva, ha csekélyebb faárak, kisebb százalék épületfa-eladás, magas kezelési és művelési költségek, vagy bármely hátrányos körülmény miatt, valamely erdőrészlet kisebb tiszta jövedelmet ad, mint a melyet a tiszta jövedelmi fokozat azon osztálya mutat, a melybe a besorozandó erdőrészlet termőhelyi jóságánál fogva tartoznék: akkor ezen erdőrészlet a megfelelő alacsonyabb tiszta jövedelmi osztályba sorozandó.

e) Miután az 1875. VII. t.-cz. 16. §. f) értelmében a fatermés „a helyi viszonyok szerint állandóan értékesíthető famennyiségre“ való tekintettel veendő számba, az osztálybasorozásnál ezen tényező is, minden erdőrészletre nézve, megállapítandó.

Az erdőbecslő az iránt, hogy a tartós fatermés mely erdőkben értékesíthető teljesen vagy csak részben, már a járás-leírás alkalmával szereztén magának általános tájékozást, az osztálybasorozásnál neki már azon helyzetben kell lennie, hogy minden egyes erdőrészletre nézve megállapíthassa a tartós fatermésnek a helyi viszonyok közt állandóan értékesíthető részét.

Ezen meghatározásnál a birtokosnak szó- vagy írásbeli bevallása nem mérvadó, hanem az erdőbecslő köteles, a helyi viszonyok szorgos tanulmányozása, a birtokos több évi számadásainak áttekintése vagy más célra vezető puhatolódzások alapján, a fatermés értékesíthetésének mértékére nézve magának közvetlen és biztos meggyőződést már előre szereztetni. És miután ezen kérdésnek eldöntése a jelen utasítás A. részének 7-ik fejezete szerint kizárólag a múlt évek eredményei alapján helytelen volna, a faértékesítésre befolyással bíró viszonyok jövőbeli alakulása is okszerű módon számba veendő. Így például az újabb időben épült, vagy most épülő, avagy rövid időn belül kiépítendő vasutak, vagy pedig ujon keletkezett iparvállalatok, a fatermés értékesítésének nagyobb lendületet adnak.

Előfordulhatnak oly esetek is, a hol a birtokos saját akaratából, vagy mert az erdők kihasználásához szükséges befektetésektől tartózkodik, fatermését nem értékesíti, ámbár annak értékesítése, tekintettel a fanemre és az értékesebb választékokra, ha nem is a helyi fogyasztás, de távolabbi vidékekre való szállítás útján lehetséges volna. Ilyen és hasonló esetekben a fatermés természetesen úgy veendő fel, mintha az tényleg értékesítettnek.

Tekintettel a fatermés értékesítési mértékének fontosságára, szükséges, hogy az erdőbecslő már a mintatereknek községenként való kijelölésénél és leírásánál, s az ezen alkalmattal saját tájékozása céljából eszközözlendő előleges osztályozásnál feljegyezze, a fakelendőség hiánya miatt esetleg szükségesnek látszó levonásokat a fatermésből; ezeket azonban a tényleges osztálybasorozásnál csak akkor alkalmazhatja, ha azokat az illető kataszt. igazgatóság előbb felülvizsgálta, helyesbítette és jóváhagyta.

Ennélfogva az erdőbecslő a XII. sz. minta szerint készítenő kimutatásba feljegyzi mindazon erdőrészeteket, a melyeknek fatermése nem egészben, hanem csak részben értékesíthető; leírván egyszersmind az értékesítési viszonyokat, feljegyzi azon utat és módot, a melyen a fatermés értékesíthető részének megállapításához jutott. — A kataszt. igazgatósághoz benyújtandó ezen kimutatást a kerületi erdőbecslési felügyelő szükség esetén a helyszínén megvizsgálja, és saját véleménye kíséretében a kataszt. igazgató elé terjeszti, a ki azt belátása szerint helyesbítve, az erdőbecslőnek a tényleges sorozás alkalmazásával való használat végett kiadja.

Miután a tényleges osztályozásnál első sorban minden erdőrészlet csak a fanemre, üzemmódra és a termőhelyi jóságra való tekintettel becsülendő meg; ha azon eset fordulna elő, hogy a termőhelyi jóságnak megfelelő fatermés, csak részben

lenne értékesíthető: akkor az illető minőségi osztály tiszta jövedelmi tételének azon tényezői, melyek a fatermés értékét tartalmazzák, megfelelőleg leszállítandók s ennél fogva az illető erdőrészlet, a tiszta jövedelmi fokozatnak aránylag alacsonyabb osztályába lesz sorozandó, mint a melybe tartoznék, ha a fatermés nem részben, hanem egészen értékesíthető lenne.

4. FEJEZET.

Az osztályozási kivonat elkészítése.

Az osztálybasorozás eredményének könnyebb áttekintése végett, a községenkinti osztálybasorozási kimutatásokból (XIII. minta) az erdőbecslő járásonkint, illetőleg osztályozási vidékenkint a XIV. minta szerint, osztályozási kivonatokat készít, melyeknek végösszegei a tiszta jövedelmi osztályok mindegyikébe eső összes terület nagyságát mutatandják. *)

B e f e j e z é s.

Az erdőbecslők a jelen utasítás szerint készített összes munkálataikat, beleértve a járásbizottság által már tárgyalta és ettől visszakapott járásleírást is, minden itt előirt kimutatók melléklésével, és egy tartalomjegyzék kíséretében, az illető járásbizottság elé terjesztik. (1875: VII. t.-cz. 39. §.)

Az egész munkálatnak egy másod példányát, további, nevezetesen a bizottsági és felszólamlási tárgyalásoknál való használat végett, az erdőbecslő magánál tartandja és szorgosan megőrzendi. — Budapest, 1876. májushó 17.

(Folyt. köv.)

*) Az ezen cikksorozattal kapcsolatban álló táblázati mintákat a jövő füzetben fogjuk közölni. Szerk.